

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

נקודות למחשבה
והתעמקות בענייני
פרשת
מטות - מסעי
תש"פ

www.rachlin.org.il

**להצטרפות לרשימת תפוצה הוסיפו את המס'
02-6520002 לאנשי הקשר ושלחו 1.**

ערב טוב, חיים טובים.
אנחנו כאן ב"תן חלקנו בתורתך", נקודות למחשבה ולהתעמקות בפרשת השבוע, פרשת מטות-מסעי.

אני לא עובר על כל הסוגיות שיש בפרשיות כי יש הרבה מאוד הרבה סוגיות, אלא איפה שליבי נמשך. וגם לא בכל העומק והרוחב שאפשר להגיע, אלא לפי השגתי הדלה.

מאוד משך את תשומת ליבי העניין של שבט גד ראובן וחצי שבט המנשה, שהם ביקשו להתנחל, להתיישב בעבר הירדן. להישאר בצד המזרחי של נהר הירדן, לא להיכנס לתוך ארץ ישראל, מה שהיום נקרא מדינת ירדן, להישאר שם.

והם באו למשה רבינו והתירוץ שלהם הוא שיש להם הרבה צאן, וזאת ארץ רחבת ידיים שמתאימה לגדל צאן. ודרשו אותם לגנאי, גם משה רבינו הוכיח אותם, שזה מזכיר את חטא המרגלים, אז הם מיד הם הודו שלא, שמה פתאום, הם יעברו חלוצים ראשונים להילחם ולכבוש את ארץ ישראל בשביל השבטים, לא בשביל עצמם, והם אחר כך יחזרו בחזרה לעבר הירדן.

והם אמרו שהם יעשו מכלאות צאן לצאן שלהם וגם יבנו ערים לנשותיהם ולטפם, אז משה רבינו שינה את הסדר ואמר להם, קודם כל נשותיכם וטפיכם ואחר כך מכלאות לצאן, שהם אהבו את הצאן ולכן הקדימו את זה לנשים ולילדים, ה' ישמור.

והם היו גיבורים גדולים ובאמת הם קיימו את מה שאמרו. כשעם ישראל חצה את הירדן, הם באמת הלכו חלוצים בראש ונלחמו, ונשארו עד חלוקת הארץ עד שהתיישבו, ואז הם חזרו.

מדרש תנחומא גם דורש אותם לגנאי על זה שבגלל שלא נכנסו לארץ והיו מעבר הירדן, אז כשבא עונש הגלות השבטים האלו היו הראשונים שיצאו לגלות.

זהו פשוטו של ענין ויש בזה הרבה שאלות:

הרי רצון השם שעם ישראל יכנס לארץ, יישב את הארץ, יתנחל בארץ, יקיים את התורה, איך אומרים זה ה'חלוסי' של הקדוש ברוך הוא, זה רצונו יתברך. כבר באו המרגלים שרצו להישאר בחוץ לארץ, כבר היו ארבעים שנה במדבר, כבר הלך כל דור המדבר, אז מה עכשיו אלה באים? עוד לא נכנסו לארץ, שיכנסו לראות את הארץ, אולי הארץ היא ארץ צבי? אולי היא מתרחבת? אולי יש מספיק מקום לצאן? ומי אמר שהצאן בראש? עבודת השם בראש. עם ישראל ממלכת כהנים וגוי קדוש, הוא לא רועה צאן. נכון שצריך את הצאן, נכון שצריך את הגשמיים, אם אין קמח אין תורה אבל אם אין תורה אין קמח.

אבא שבשמים כל כך רצה שניכנס לארץ, והם באו, ורק חשבו על המקום שיהיה להם יותר נח, תנאי שירות יותר מתאימים, ומשה רבינו הוכיח אותם. אבל ברגע שהם אמרו שהם כן ילחמו, הם כן יכנסו לארץ בשביל להילחם ולכבוש וכל זה, אז הוא הסכים להם.

נכון שעל פי הסוד יש לזה סיבה, שבאמת היה מתאים להם לפי שורש נשמתם להיות שמה, אבל לא הולכים לפי הסוד הולכים לפי ההלכה, ולפי הפשט הם הצטוו להיכנס לארץ ולהתיישב בארץ. אז אומר רש"י שמה רבינו לא רצה להתעקש כנגדם בגלל המחלוקת, שלא תהיה עוד פעם מחלוקת.

אלו שיקולים חשובים מאוד, זה נקרא גם שלום המלכות, עם ישראל תיכף צריך להיכנס לארץ ועכשיו תהיה מחלוקת, מה יהיה?

אבל מה קורה לנשמות הקדושות האלה, שהשיקולים על הצאן היו לפני השיקולים על הנשים והילדים שלהם, וכל זה, זה לפני השיקול לעשות רצון השם ולהיכנס לארץ ישראל ולהתיישב בארץ ישראל, היה להם שם חלק יפה אם היו נכנסים.

ולצערינו, זה מה שנקרא בשפה שלנו, 'להוריד את הרף'. הם הורידו את הרף. כל עם ישראל היה צריך לעבור, להיכנס לארץ, לכבוש את הארץ, לעשות מה שאבא שבשמים אומר, וזה הכל. ולא ככה קרה.

הנה כבר ברגע האחרון, שכבר משה רבינו כמעט עומד להסתלק מהעולם, והם עושים הפוך ממה שצריך, והם אומרים כביכול שהם כבר מצאו את הנחלה שלהם, הנחלה שלהם באה אליהם, תסתכלו בלשון הפסוק. זה הפריע גם לרמב"ן הקדוש, הלשון הזאת, שהם היו צריכים לבקש רשות ולא להגיד שכבר הנחלה כבר באה אליהם, כאילו הם כבר קיבלו את הנחלה.

אנחנו רואים פה משהו 'לא זך', איך אפשר להגיד? 'לא זך'. מה שהיה היה, אבל אנחנו לומדים לכל הדורות ולימינו "עד כי יבוא שילה". לא שאנחנו יותר טובים, אבל כדי ללמוד לומדים. מה אנו מה חיינו, לעומת דורו של משה רבינו אנחנו עפר ואפר, אפילו לא. אבל צריכים ללמוד.

פה, שוב פעם היצר הרע הכללי שינה את הסדר, מה בראש? הצאן והבקר והמכלאות, והארץ הטובה לגדל את הצאן, מה בסוף? רצונו של השם יתברך, חס ושלו, בסוף. שהוא רצה שכל השבטים יכנסו, אפילו הם לא ראו! היית נכנס, עובר על כל הארץ אומר תשמע אין לי מקום פה לצאן, טוב נראה מה נעשה או שנמכור את הצאן, או שנאכל את הצאן, או שאולי בכל זאת יש מקום לצאן... אפשר גם לעשות מכלאות צאן שמה ולגור פה, לא יודע.. הנה חצי שבט המנשה היו כן בתוך המדינה, כן בתוך מה שהיום נחשב המדינה, בתוך ארץ ישראל.

והפגם הזה, 'הורדת הרף' הזו, ברגע כזה קריטי, לפי דעתי זה השפיע על כל הדורות. גם כי באמת הם נענשו ויצאו ראשונים לגלות, וגם אנחנו רואים את הטענה הזו עד היום, שיושבים בחוץ לארץ כי שמה יותר טוב, הפרנסה יותר קלה, הכל יותר טוב, יותר נח, וזה לא רצונו של השם שיהודים ישבו בחוץ לארץ, רצונו של השם שיהודים ישבו בתוך הארץ, כל עם ישראל יהיה בארץ ויקיים את התורה, לשם שמים, ובא לציון גואל, זו מטרת הבריאה.

אז נכון שיהודי שיושב בחו"ל ומקיים תורה ומצוות, אז הוא מקיים תורה ומצוות. אבל דומה למי שאין לו אלו-ק, ככה כתוב. זה הוריד בכל זאת מ'קרנה של ארץ ישראל'.

ואני צריך להגיד, שארץ ישראל שאנחנו מכירים היום, זו איפה שאנחנו גרים היום, בשנת תש"פ, זאת לא ארץ ישראל בדרגתה האמיתית, הרוחנית גם לא הגשמית.

כן, בזמן בית המקדש, גם בזמן המרגלים, היו פה פירות ענקיים, היה שפע עצום וגם יהיה לעתיד לבוא. כרגע, ארץ ישראל במצב הרבה יותר טוב מאשר שהיה כשבכלל עם ישראל לא היה פה, כשהיינו בגלות, מאז 48, כבר רואים פה פירות פיזיים, תפוזים וכל מיני פירות שהארץ מגדלת, קודם היו פה רק ביצות. אז זאת כבר התעלות גשמית של ארץ הקודש, וזה עדיין כלום לעומת מה שיהיה בגאולה השלימה.

וגם הסגולה הרוחנית, לא בדרגתה האמיתית כמו שצריכה להיות. ברור שמי שיש לו קצת חוש ויש לו קצת לב, כשהוא בא מחוץ לארץ – לארץ, הוא מרגיש את הקדושה, כשהוא עולה לירושלים הוא מרגיש עוד יותר קדושה, ברור, שהוא יוצא לחוץ לארץ רואים שאין שמה שום קדושה, יש מקומות יפים אבל אין קדושה.

באמת, על פי הקבלה, הארץ פה היא מונהגת על ידי עולם היצירה וחוף לארץ על ידי עולם העשיה, שזה הרבה הרבה יותר למטה.

גם עם ישראל כרגע, הוא לא בדרגה האמיתית שצריך להיות. כשאנחנו נהיה מתוקנים, ויבוא משיח צדקנו במהרה, וכולנו נהיה נביאים, ואחר כך נחיה חיי נצח. זאת הדרגה האמיתית, המתוקנת, שאנחנו נשאף אליה ונגיע אליה בעזרת השם.

אז גם אנחנו עדיין לא, גם הארץ לא, אבל זה במגמת עליה כלשהי באמת, לעומת מה שהיה בזמן השואה השם ישמור, או קודם לכן, כל הרדיפות וכל הגלות הקשה והנוראית.

ובכל זאת, יש תירוץ אחד שאפשר לתרץ, למה בכל זאת יהודים מפוזרים בעולם, שאם חס וחלילה הסטרא אחרא רוצה לפגוע בכל עם ישראל במכה אחת, ויש כאלה שמתכננים, לא יכולים להוציא את זה מהכח אל הפועל כי עם ישראל עדיין מפוזר. ויש גם עוד תירוץ, שעם ישראל גלה בין האומות כדי לצרף אליהם גרים, גרים ממש, כל מיני גויים שיראו את היהודים וירצו להתגייר, גרים אמיתיים - גרי צדק, וגם להעלות את הניצוצות, ניצוצות של היהודים שעדיין יש בחוץ לארץ. מצד שני אם בן אדם בחוץ לארץ, יהודי בחוץ לארץ, והוא עושה שמה כל מיני טעויות וכל מיני שטויות, אז הניצוצות שלו עוד פעם נופלים שמה, לא רק שהוא לא מעלה, הוא מוריד את הניצוצות עוד פעם לעמקי הקליפות.

לא רק זה, גם כשחלק מעם ישראל בחוץ לארץ, הם מקבלים את השפע דרך השר הממונה על אותה אומה, השר זה המלאך, הוא לוקח את העיקר והוא נותן רק תמצית ליהודים שנמצאים שם.

ואם יהודים עוברים ממדינה למדינה ועוזבים את המדינה, המדינה יורדת. גם מבחינה גשמית, גם מבחינה טכנולוגית, רוחנית, מכל הבחינות. כי השפע הזה, התמצית הזאת שלוקחים היהודים, הוא יקר מאוד וגם השפע שהשר של אותה אומה מקבל הוא שפע רציני מאוד.

אז הפתרון זה לעלות לארץ, לאהוב את הארץ, להתיישב בארץ, לשמוח על המתנה של השם יתברך, מתנה עצומה שכל הגויים מכבדים, ויותר ממנו אפילו, את ארץ ישראל ואת ירושלים עיר הקודש, השם יעזור.

אז באופן כללי, העניין הזה של 'להוריד את הרף', לעשות ההיפך ממה שאבא שבשמים רוצה, זה דבר מאוד מאוד חמור. זה קורה לכל בן אדם, פחות או יותר, אחד בדברים קטנים, אחד בדברים יותר גדולים, אחד פעם ב... אחד כל יום, השם ישמור, כל אחד לפי מצבו.

אבל צריך לשאוף שזה לא יקרה. שבאמת לעשות רצונו יתברך בלבב שלם, לשם שמים, בשמחה, במסירות, כמו שצריך. שזה מה שהוא מצפה, בשביל זה הוא ברא את העולם, בשביל זה הוא ברא את כל העולמות, רק לזה הוא מצפה, אלפי שנים הוא מצפה. זה מה שרציתי להגיד בעניין הזה.

גם כתוב שמשא רבינו, יהושע והזקנים, יצאו לקראת החיילים שלנו שחזרו מלעשות נקמה במדין. הרי לפי הכתוב רק שנים עשר אלף חיילים הלכו לשמה, לוחמים, וכשהם חזרו אז חכמינו אומרים, שמשא רבינו יצא לקראתם להראות את ענוותנותו. הוא לא צריך להוכיח את ענוותנותו, "העניו מכל אדם".

ועוד פירוש, שהם יצאו בגלל שנערי ישראל כבר ניגשו לחיילים, התחילו לקחת, מה שנקרא 'לסחוב', מהמלקוח, מהשבי, מהדברים שהם שבו, החפצים, הדברים. תראו מה זה, דורו של משה שעוד מעט נכנסים לארץ, ומשה רבינו צריך לצאת כדי 'לעשות סדר' מה שנקרא, לשמור על הנערים, כן ככה. הגדולים מצווים על הקטנים.

זה לקח גדול מאוד, כמו שהשם אמר לו בעגל, "לך רד כי שיחת עמך". אז המנהיגים הם האחראים על כל העם, וצריכים לתת דוגמא, ולשמור על העם שילכו בדרך השם. אפילו על נערים. שלא ילכו ויעשו שטויות. זאת עוד נקודה מעניינת.

יש גם את עניין הנדרים בתחילת הפרשה. שאדם נודר נדר או אשתו או בתו וכן הלאה, וכל ההלכות. רואים שהאישה משועבדת לבעל בעניין הנדר, שהבעל צריך להפר את הנדר. אז שואלים היום, מה פתאום האישה משועבדת לבעל מה זה הדבר הזה? מה פתאום? הבת משועבדת לאבא. ככה זה בתורתנו הקדושה, וזה בא לתקן את חטא עץ הדעת טוב ורע, החטא שעשתה חוה שהעונש הוא "והוא ימשול בך", הוא ימשול בך. את משועבדת לו.

בכלל העניין של הנדרים זה שכן אדם ישמור על הפה שלו, תיקון הפה. לא לעשות נדרים, חכמינו לא אוהבים שנודרים נדרים, אבל אם בן אדם נדר נדר, אז לפי הפשט "לא יחל דברו" הוא צריך לקיים. זאת אומרת יש פה מידת האמת, מידת המחויבות, שלא תחשוב שאתה יכול לדבר ולהגיד שאתה אוסר על עצמך כל מיני דברים וזה לא נתפס, אף אחד לא שמע, אף אחד לא ראה, לא. יש את הבורא יתברך, מה שיוצא מהפה זה דבר מאוד רציני. אז אל תאסור את עצמך ואל תבטיח דברים שאתה לא יכול לקיים, וכל שאר תיקוני הלשון, דבר חשוב מאוד מאוד מאוד.

יש את עניין מסעי ישראל. שמנה אותם הכתוב, 42 מסעות. ובאמת, למה עם ישראל עשו את המסעות?

על פי הפנימיות היו צריכים לתקן כל מיני תיקונים, ב-42 מקומות, להעלות משם את הניצוצות. ובאמת 42 יוצא בגימטריה מ"ב, מ"ב זה שם קדוש "אנא בכח", שהוא מעלה את הניצוצות, שהוא מעלה מעולם לעולם. זה חומר למחשבה.

עם ישראל במדבר ארבעים שנה, והשם זן ופירנס את עם ישראל, ושמר על עם ישראל מכל רע, אז כשיש לבן אדם חוסר ביטחון בשם, צריך להיזכר בזה, זה מביא לו ביטחון בהשם. במקום שאין מים, במקום שאין אוכל, השם נתן מים, נתן אוכל, נתן חיים, אז הוא יתן תמיד בעזרת השם. רק שנלך בדרכו. זה עניין המסעות.

ובכלל, כל החיים זה מסעות. כל תולדות עם ישראל, מאז האדם הראשון ועד סוף התיקון זה הכל מסעות באמת. עוברים ממקום למקום, "דור הולך ודור בא" ויש את המלחמה, "סור מרע ועשה טוב", לשמוע בקול השם יתברך או להבדיל לשמוע בקול הסטרא אחרא.

ויש את המסלול של כל בן אדם, מה הוא עשה מרגע שהוא נולד ועד הרגע שהוא נפטר לעולמו, זה המסע שלו. מה עשה? איך עבד את השם? האם עשה את מה שהיה צריך לעשות, או לא?

כמה סיעתא דשמיא צריך, כדי שכן אדם יבוא לשמים ויהיו מרוצים ממנו. כמה מצוות וכמה הלכות יש לקיים. רק בשתי הפרשיות האלה, תקרא את זה פשוט.. גם להבין וגם לקיים, פלא פלאים. איזה תורה. "הירבה לנו תורה ומצוות".

אלו הנקודות.

ויש עוד משהו בקשר ליהושע בן נון שמוזכר גם, שיהושע בן נון ידע שברגע שהוא כובש את הארץ הוא יפטר לעולמו, כמו שמשא רבינו ידע שאחרי הנקמה במדין הוא יסתלק לעולמו, והוא לא עיכב, עשה בשמחה, מיד אירגן את החיילים ושלח אותם. לעומת זאת, יהושע בן נון עיקב את

כיבוש הארץ, כי הוא ידע שהוא ייפטר מהעולם. על זה הוא נענש, השם יתברך הוריד לו עשר שנים מחייו, הוא היה צריך לחיות כמו משה רבינו.

וגם האזהרה, שהזהיר השם יתברך את עם ישראל בקשר לעממים שהיו פה, שלא להשאיר אותם ולא ללמוד ממעשיהם, שבסוף זה יגרום לעבודה זרה ולכלל העבירות שהם יידבקו בהם חלילה. וזה מה שקרה באמת למעשה, ובסוף גלות המרה גלות בבל, ואחר כך גלות אדום, שעד היום עוד לא זכינו שתבוא הגאולה.

אז כל מה שאבא אומר קדוש. מדויק. הוא רואה הכל מסוף כל הדורות, הוא רואה הכל. רק שנשמע בקולו, שנצליח לשמוע בקולו. זה לא קל תמיד לבני האדם.

אז זה מה שצריך לעשות, ליראה את השם, לאהוב את השם, ולקיים את הציוויים, לעמוד בנסיונות, שזה מאוד קשה.

ואפשר ללמד זכות על יהושע, שאולי הוא לא רצה להיפטר מהעולם כי הוא ידע שאחרי שהוא יפטר מהעולם תהיה הידרדרות לעם ישראל, וזה מה שהיה, שאחר כך התחילו לעבוד עבודה זרה. השם ישמור.

השם יעזור, שבעזרת השם, בדור הזה, שאנחנו מתעוררים לתשובה, נזכה כולנו בפרט ובכלל לעשות תשובה שלימה, תשובה לשם שמים, תשובת כל העולמות כולם, תשובה תשוב-ה'.

"ובא לציון גואל" במהרה ברחמים.

לחיים לחיים לחיים!

תהיו בריאים ושמחים לעבודתו יתברך.

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.